

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การบริหารงานองค์กรให้ประสบความสำเร็จจำเป็นต้องอาศัยสมาชิกหรือทรัพยากรมนุษย์ภายในองค์กรเป็นผู้ขับเคลื่อนงานและกิจกรรมทางการจัดการ คือ การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การชี้นำ (Leading) และการควบคุม (Controlling) ตามแผนงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรที่กำหนดไว้ (สาคร สุขศรีวงศ์, 2551: 26) หากวิเคราะห์ถึงทรัพยากรพื้นฐานในการดำเนินธุรกิจได้แก่ กำลังคน (Man) เงินทุน (Money) วัสดุ อุปกรณ์ (Material) และวิธีการ (Method) โดยทรัพยากรที่สำคัญที่สุดในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ คือ กำลังคน (Man) (ณัฐพันธ์ เขจรันท์, 2545: 14) และภารกิจจะบรรลุเป้าหมายได้จำเป็นต้องอาศัยบุคลากรที่มีความสามารถตรงตามความต้องการขององค์กรเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน ดังนั้นหลายองค์กรจึงจำเป็นต้องมีการจัดการทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Management) อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจและเป้าหมายขององค์กร โดยมุ่งเน้นให้บุคลากรจะต้องมีความรู้ความสามารถรวมถึงทักษะและเทคนิควิธีการต่างๆ ที่องค์กรต้องการ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ (Efficiency) และประสิทธิผล (Effectiveness) ในการดำเนินธุรกิจสมัยใหม่มากที่สุด (อานวย แสงสว่าง, 2544: 2)

ธุรกิจรับเหมาก่อสร้างเป็นธุรกิจที่เติบโตไปพร้อมกับความเจริญของประเทศ หากเศรษฐกิจของประเทศรุ่งเรือง อุตสาหกรรมก่อสร้างก็จะเติบโตควบคู่กันไป อีกทั้งยังจะเอื้อต่อภาคอุตสาหกรรมอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ทั้งอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ขนาดเล็ก ภาคสถาบันการเงิน และภาคแรงงานให้ขยายตัวตามไปด้วย (อโนทัย แสงธรรมธร, 2543: 1)

ธุรกิจรับเหมาก่อสร้างแตกต่างกับธุรกิจประเภทอื่นๆ ซึ่งมีลักษณะเฉพาะคือ เป็นงานที่ทำในที่โล่งแจ้ง ภายใต้อากาศที่แปรปรวนตลอดเวลา มีการเปลี่ยนแปลงนายจ้างได้ง่ายและรวดเร็ว มีแผนการปฏิบัติงานที่เปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา เพราะมีตัวแปรที่กำหนดการเปลี่ยนแปลงนั้น เช่น ฝนตกหนัก วัสดุอุปกรณ์ก่อสร้างขาดตลาด และความขัดแย้งในการทำงาน เป็นต้น สถานที่ทำงานจะเปลี่ยนไปเรื่อยๆ เมื่อเสร็จโครงการหนึ่งก็ย้ายไปอีกโครงการหนึ่ง ซึ่งอยู่ต่างท้องถิ่น จึงต้องมีการขนย้ายปัจจัยต่างๆและบุคลากรไปด้วยเสมอ (ประกอบ บำรุงผล, 2528) ด้วยเหตุนี้งานก่อสร้างจึงเป็นงานที่จำเป็นต้องอาศัยบุคลากรร่วมงานเป็นจำนวนมาก หลายสาขา

อาชีพ และระดับความรู้ความสามารถอีกทั้งยังต้องเข้าใจลักษณะของธุรกิจเป็นอย่างดี ดังนั้นเพื่อให้ธุรกิจบรรลุเป้าหมาย ผู้บริหารจำเป็นต้องให้ความสำคัญต่อการจัดการทรัพยากรมนุษย์ โดยเฉพาะด้านการสรรหา การคัดเลือกบุคลากร และการพัฒนาบุคลากรเพื่อให้ได้บุคลากรที่มีคุณภาพและเหมาะสมในการปฏิบัติงาน (ชนันันท์ จันทรินทร์, 2550)

จังหวัดเชียงใหม่เป็นจังหวัดหนึ่งของภาคเหนือ มีความสำคัญทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศและเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของภาคเหนือ มีผู้ดำเนินธุรกิจรับเหมาก่อสร้างจำนวน 476 ราย (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์, 2553: ออนไลน์) มีทั้งผู้ประกอบการขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และรายย่อย ต่างแข่งขันกันในตลาดก่อสร้าง ในแต่ละรายนั้นต่างมีทรัพยากรในด้าน เงินทุน บุคลากร เครื่องมือ และวัสดุอุปกรณ์แตกต่างกันตามขนาดของโครงสร้างองค์กร และผู้บริหารแต่ละรายก็มีหลักการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ในงานก่อสร้างแตกต่างกันออกไป ด้วยเหตุนี้ผู้ศึกษาสนใจที่จะศึกษาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน สำหรับผลการศึกษาจะใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการจัดการทรัพยากรมนุษย์ เพื่อให้เกิดผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ซึ่งจะนำไปสู่การดำเนินงานของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ในจังหวัดเชียงใหม่ให้บรรลุวัตถุประสงค์ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในจังหวัดเชียงใหม่

1.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. เพื่อให้ทราบถึงการจัดการทรัพยากรมนุษย์ธุรกิจรับเหมาก่อสร้างของผู้ประกอบการในจังหวัดเชียงใหม่
2. ทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการจัดการทรัพยากรมนุษย์ของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในจังหวัดเชียงใหม่
3. ผลจากการศึกษาจะเป็นข้อมูลสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจรับเหมาก่อสร้างสามารถนำไปประยุกต์ใช้ ปรับปรุงและพัฒนาองค์กรต่อไป

1.4 นิยามศัพท์

การจัดการทรัพยากรมนุษย์ หมายถึง การตัดสินใจและการปฏิบัติเกี่ยวกับบุคลากรในองค์กรของผู้บริหาร 6 บทบาทหน้าที่ดังนี้ การวางแผนทรัพยากรมนุษย์ การจัดคนเข้าทำงาน การฝึกอบรมและการพัฒนา การจ่ายค่าตอบแทน การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการรักษาความสัมพันธ์

ธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในจังหวัดเชียงใหม่ หมายถึง กิจการที่ดำเนินธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง โดยเปิดดำเนินการมากกว่า 10 ปี และจดทะเบียนในจังหวัดเชียงใหม่ในรูปแบบของห้างหุ้นส่วนจำกัด และบริษัทจำกัด

ธุรกิจขนาดย่อม หมายถึง ธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในจังหวัดเชียงใหม่ที่มีจำนวนการจ้างงานไม่เกิน 50 คน และมีสินทรัพย์ถาวรไม่เกิน 50 ล้านบาท

ธุรกิจขนาดกลาง หมายถึง ธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในจังหวัดเชียงใหม่ที่มีจำนวนการจ้างงาน 51- 200 คน และมีสินทรัพย์ถาวรมากกว่า 50 ล้านบาทแต่ไม่เกิน 200 ล้านบาท

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved